

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU
MERKEZ HAKEM KURULU
Hakemliğe Giriş Unvan ve Klasmanlara Ayrılma ile
Vize Yenileme Kural, Prensipl ve Yöntemleri
(2009)

İç Talimatı

AMAÇ

Madde 1. Bu İç Talimat, futbol hakemlerinin; hakemliğe başlama, unvanlara ve klasmanlara ayrılmaları ile lisans alma ve vize yenileme prensip ve yöntemlerini belirler.

KAPSAM

Madde 2. Türkiye Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu'nun görevlendirme yetkisindeki tüm futbol müsabakalarını yönetecek hakemleri kapsar.

DAYANAK

Madde 3. Türkiye Futbol Federasyonu Ana Statüsü ve Merkez Hakem Kurulu Teşkilatlanma, Çalışma Prensipleri ve Görevleri ile ilgili Talimat hükümlerine göre düzenlenmiştir.

TANIMLAR ve KISALTMALAR

Madde 4. Bu İç Talimat'ta yer alan;

Talimat: Türkiye Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu Teşkilatlanma, Çalışma Prensipleri ve Görevleri ile ilgili Talimat'ı,

İç Talimat: Türkiye Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu Hakemliğe Giriş Unvan ve Klasmanlara Ayrılma ile Vize Yenileme Kural Prensipl ve Yöntemleri İç Talimat'ını,

Futbol Sezonu: Birinci transfer ve tescil döneminin başlangıcı ile ligin son müsabakasının Oynandığı tarih arasındaki, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu'nca belirlenerek ilan edilen dönemi,

TFF : Türkiye Futbol Federasyonu'nu,

MHK : Merkez Hakem Kurulu'nu,

BHK : Bölgesel Hakem Kurulu'nu,

İHK : İl Hakem Kurulu'nu, ifade eder.

Yaş : Hakemler ile ilgili yaş hesaplanmasında doğum tarihi; yıl, ay ve gün olarak alınır. Nüfus kaydında doğduğu ay yazılı olmayanlar; o yılın Temmuz ayının birinci günü, doğduğu ay yazılı olup da günü yazılı olmayanlar ise; doğdukları ayın birinci günü doğmuş kabul olunurlar.

Yaş Hesaplanması : Yaş hesaplanması, sezon başlangıç tarihi olan 01 Temmuz tarihi itibarıyla yapılır. Ancak FIFA veya FIFA Yardımcı Hakem kokartını taşıyanlar o yılın Aralık ayı sonuna kadar hakemliğe devam edebilirler.

Yaş uygulamasında, hakemliğe ilk başlanıldığı tarih itibarıyla nüfus cüzdanında yazılı doğum tarihi geçerlidir. Daha sonra yapılacak doğum tarihi değişiklikleri (büyültme ya da küçültme) hiçbir şekilde dikkate alınmaz.

Hakem Unvanları Aşağıdaki Gibidir:

FIFA H	: FIFA Hakemi
FIFA YH	: FIFA Yardımcı Hakemi
ÜKH	: Üst Klasman Hakemi
ÜKYH	: Üst Klasman Yardımcı Hakemi
KH	: Klasman Hakemi
KYH	: Klasman Yardımcı Hakemi
İH	: İl Hakemi
HİFH	: Herkes İçin Futbol Hakemi
Bn. FIFA H	: Bayan FIFA Hakemi
Bn. FIFA YH	: Bayan FIFA Yardımcı Hakemi
Bn. KH	: Bayan Klasman Hakemi
Bn. İH	: Bayan İl Hakemi
Futsal H	: Futsal Hakemi
PFH	: Plaj Futbolu Hakemi

HERKES İÇİN FUTBOL HAKEMLİĞİ (HİFH) ÖN KOŞULLARI ve GİRİŞ

Madde 5. Herkes İçin Futbol Hakemliği için aşağıdaki ön koşullar aranır:

- Sağlık Kurumundan hakemlik yapabileceğine ilişkin sağlık raporu almak,
- En az 15, en çok 55 yaşında olmak,
- Savcılıktan adli sicil bilgilerini gösterir belge almak,
- 18 yaşından küçükler için kaza-i rüşt veya anne ve baba muvafakatini almış olmak.

Giriş: Bu İç Talimat'ta belirtilen ön koşullara uymak kaydı ile Herkesi İçin Futbol Hakemliği Kursu'nu başarı ile tamamlamış ve İHK tarafından sertifikası verilmiş olan kişiler HİFH olarak görev yapabilirler.

Madde 6. HİFH İl düzeyinde resmi ve özel;

- Okul müsabakalarında,
- 15 yaş altı müsabakalarında,
- Veteran müsabakalarında,
- Herkes için Futbol (Grassroots) kapsamındaki diğer müsabakalarda,
- Genç ve Amatör Lig müsabakalarında (İHK'nin uygun görmesi durumunda), görevlendirilen hakemdir.

HİF Hakemliği yapacak olanlar bir sağlık raporunu, her sezon öncesi Ağustos ayı içinde İl Hakem Kurulu'na teslim etmek zorundadırlar.

Herkes için Futbol Hakemleri, lisanslı olarak futbol oynayabilirler ancak, lisanslı oldukları kulübün katıldığı ligde veya kulübünün diğer takımlarının yer aldığı liglerde görev yapamazlar.

Bulunduğu klasmanın üst yaş limitini geçenler, klasmanlarda görev yapma şartlarını kaybeden veya kendi istekleriyle klasmanlardaki görevinden ayrılan hakemler, üst yaş limitine kadar HİFH olarak görev yapabilirler ancak; tekrar klasmanlarda görev alamazlar.

YAŞ SINIRLARI : 15–55

KADRO : Sınırsız

KOKART : HİFH Özel

İL HAKEMLİĞİ (İH) / BAYAN İL HAKEMLİĞİNE (Bn. İH) GİRİŞ ÖN KOŞULLARI

Madde 7.

İH/Bn. İH giriş için aşağıdaki koşullar aranır;

- En az iki yıl süre ile Herkes için Futbol Hakemliği yapmış olmak ve iki yıl içerisinde en az 20 defa müsabaka yönetmiş olmak,
- En az lise ve dengi okul mezunu olmak ve bunu belgelemek (Lise ve dengi okulda öğrenimlerini sürdürenler herkes için futbol hakem kursuna başvurabilirler.),
- En az 18, en çok 26 yaşında olmak. En az 2 sezon Amatör Ligler'de futbol oynamış olanlar için, durumlarını belgelemek koşulu ile en fazla 28 yaşında olmak.
- Resmi Sağlık Kurumu'nun Sağlık Kurulundan dahiliye, göz, asabiye, hariciye, kulak burun boğaz uzmanlarından "**Futbol Hakemliği Yapabilir veya Lens ile Futbol Hakemliği Yapabilir**" onaylı kurul raporu almak,
- İl Hakem Kursu'nu başarı ile tamamlamak,
- Atletik yapıya sahip olmak (Erkekler için: 1,75 m, Bayanlar için: 1,65 m.den kısa olmamak.)
- Hakemler; İl Hakemliği'nden itibaren, bünyesinde futbol branşı olan kulüplerde yöneticilik, antrenörlük, masörlük, teknik direktörlük ve futbolcu temsilciliği görevlerinde bulunamazlar.
- Hakemler İl Hakem Kurulları veya Merkez Hakem Kurulu tarafından atandıkları müsabakalarda görev yapabilirler. Bu tür görevlendirme harici müsabaka yöneten hakemler için TFF Disiplin Talimatı hükümleri uygulanır.

İL HAKEMİ (İH) /BAYAN İL HAKEMİ (Bn.İH)

Madde 8. İl Hakemleri (İH - Bn. İH), il düzeyinde resmi ve özel müsabakalarda görevlendirilen hakemdir. BHK'nun önerisi ile KH'nin görev aldığı müsabakalarda Dördüncü Hakem olarak görevlendirilebilirler. (Bu görevlendirme için aralıksız en az 2 Futbol Sezonu -mazeret süresi hariç- faal İH olarak en az 20 resmi amatör müsabakada hakem ve/veya yardımcı hakem olarak görevlendirilmiş olmak gerekir.)

İl Hakemleri ve Bayan İl Hakemleri, lisanslı olarak futbol oynayabilirler ancak; lisanslı oldukları kulübün katıldığı ligde görev yapamazlar.

Giriş: Bu İç Talimat'ta belirtilen İH/Bn. İH Giriş koşullarına uymak kaydı ile:

- a) En fazla 30 yaşında olmak,
- b) En az 6 ay süreli saha denemelerini başarı ile tamamlamak.

HİFH'nin İH'ye geçişlerinde gereken belgeler:

- İl veya İlçe Hakem Kurulu teklifi ile ilgili karar,
- Noter onaylı nüfus cüzdanı örneği veya vukuatlı nüfus kayıt belgesi,
- Noter onaylı öğrenim belgesi veya öğrenci belgesinin aslı,
- Üç (3) adet, TFF organizasyonuna ait, resmi maç hakemlik raporu,
- Resmi Sağlık Kurumu'nun Sağlık Kurulundan dahiliye, göz, asabiye, hariciye, kulak burun boğaz uzmanlarından "Futbol Hakemliği Yapabilir veya Lens ile Futbol Hakemliği yapabilir" onaylı kurul raporu,
- 4 adet vesikalık fotoğraf,

YAŞ SINIRLARI : 18 - 45

KADRO: İhtiyaç kadar

KOKART: Mavi bordürlü

TAVSİYE/ONAY: İHK/ MHK

İl Hakemlerini Belirleme Yöntemi:

A- Aşağıdaki Koşulları Taşıyanlar İl Hakemliği Kadrosundan Çıkarılır:

1. Yeni futbol sezonu için yaş sınırlarını aşanlar,
2. Yeni futbol sezonu için vizesini yenilemeyenler,
3. Toplam 3 Fiziksel Yeterlilik Testi'ne mazeretsiz katılmayanlar (Ciddi sağlık sorunu nedeniyle Resmi Sağlık Kurumu'nun sağlık kurulundan en az 3 ay sportif faaliyetlere katılamaz raporu alanlar ve bu mazeretleri TFF Sağlık Kurulu'nca kabul edilenlere bu madde uygulanmaz.) veya 3 Fiziksel Yeterlilik Testi'nde başarılı olamayanlar,
4. Toplam 3 müsabakada geçerli mazeret belirtmeden görev kabul etmeyen veya göreve gitmeyenler,
5. İl Hakemliği yazılı veya mazeret sınavında 60 puandan düşük not alanlar,
6. İl Hakemliği yazılı veya mazeret sınavında ve İl Hakemliği Fiziksel Yeterlilik Testi veya mazeret testinde başarısız olup, yeni futbol sezonu için vizesini yeniletemeyenler,
7. Hakemliğini bırakanlar.

B- İl Hakemliği Kadrosunun Oluşumu

1. Bu İç Talimat'ta belirtilen koşulları taşıyarak MHK tarafından İH'ye terfi ettirilenler,
2. İH yazılı sınavında ve İH Fiziksel Yeterlilik Testi'nde başarılı olup, yeni futbol sezonu için vizesini yeniletenler,
3. Önceki sezon ya da sezonlarda mazeretli olanlar veya önceki sezon ya da sezonlarda İH yazılı sınavında ve İH Fiziksel Yeterlilik Testi'nde başarısız oldukları veya vize yaptırmadıkları için İH kadrosundan çıkarılmış olanlar; 2. Madde kapsamındaki İH koşullarını yerine getirmeleri durumunda İH kadrosuna alınabilirler.
4. KH ve KYH kadrosundan ve yaş sınırları nedeniyle diğer klasmanlardan düşenler, İH kadrosunu oluştururlar.

KLASMAN YARDIMCI HAKEMİ (KYH)

Madde 9. Süper Lig ve 1. Lig dışındaki Profesyonel Ligler ile Türkiye Kupası Kademe müsabakalarında Yardımcı Hakem olarak görev alan hakemdir.

Giriş: İç Talimat'ta belirtilen koşullar ve kriterlere uymak şartıyla;

- a) En fazla 30 yaşında olmak.
- b) Aralıksız en az 2 futbol sezonu (mazeret süresi hariç) faal İH olarak görev yapmış olmak ve en az toplam **30** resmi Amatör müsabakada yardımcı hakemlik görevi yapmış olmak.
- c) Sınavlarda ve Fiziksel Yeterlilik Testleri'nde başarılı olmak,
- d) İHK'ca belirlenen KYH adayları listesinde olmak kaydı ile BHK tarafından düzenlenen KYH Kursu'nu başarı ile tamamlayanlar arasından, BHK'nın önerisi ve MHK'nın onayı ile olur.

YAŞ SINIRLARI : 21 - 36

KADRO : Türkiye genelinde KYH sayısı Süper Lig ve 1.Lig hariç profesyonel takım sayısının üç (3) katıdır.

TFF/MHK bölgesel yapılanmasına göre her bir bölge için KYH sayısını MHK belirler.

KOKART : Gri bordürlü

TEKLİF/TAVSIYE/ONAY : İHK/MHK

KLASMAN HAKEMİ (KH)

Madde 10. Süper Lig ile 1. Lig dışındaki müsabakalarda ve Türkiye Kupası Kademe müsabakalarında Hakem; tüm Liglerde Dördüncü Hakem olarak görev alan hakemlerdir.

Giriş: İç Talimatta belirtilen koşullar ve kriterlere uymak şartıyla;

- a) En fazla 33 yaşında olmak,
- b) Aralıksız en az 2 futbol sezonu (mazeret süresi hariç) faal İH olarak görev yapmış olmak ve en az toplam 20 resmi amatör müsabakada hakemlik görevi yapmış olmak.
- c) Sınavlarda ve Fiziksel Yeterlilik Testleri'nde başarılı olmak,
- d) İl Hakem Kurulunca belirlenen KH adayları listesinde olmak kaydı ile; BHK tarafından düzenlenen KH Kursunu başarı ile tamamlayanlar arasından BHK'nın önerisi ve MHK'nın onayı aranır.

YAŞ SINIRLARI : 21 – 38

KADRO : Türkiye genelinde KH sayısı Süper Lig ve 1.Lig hariç profesyonel takım sayısının bir buçuk (1.5) katıdır.

TFF/MHK bölgesel yapılanmasına göre her bir bölge için KH sayısını MHK belirler.

KOKART : Gri bordürlü

TEKLİF/ONAY : İHK/MHK

ÜST KLASMAN YARDIMCI HAKEMİ (ÜKYH)

Madde 11. ÜKH'ye Yardımcı Hakemlik yapan hakemlerdir.

Giriş: İç talimatla belirtilen koşullar ile kriterlere uymak şartıyla;

- a) En çok 35 yaşında olmak,
- b) KYH kadrosunda aralıksız en az 2 futbol sezonu (mazeret süresi hariç) faal olarak görev yapmış olmak ve en az toplam **30** resmi profesyonel müsabakada yardımcı hakem görevi yapmış olmak,
- c) Sınavlarda ve Fiziksel Yeterlilik Testleri'nde başarılı olmak,
- d) MHK tarafından düzenlenen ÜKYH Kursu'nu başarı ile tamamlamak.

YAŞ SINIRLARI : 23 – 45

KADRO : ÜKH sayısının 2 katıdır. (MHK bu sayıyı %10 oranında arttırıp

eksiltmeye yetkilidir.)
KOKART : Turuncu bordürlü
ONAY : MHK

ÜST KLASMAN HAKEMİ (ÜKH)

Madde 12. ÜKH, TFF'nin düzenlediği tüm müsabakalarda görevlendirilen hakemdir.

Giriş: İç Talimat'ta belirtilen koşullar ve kriterlere uymak şartıyla;

- En çok 36 yaşında ve askerliğini yapmış olmak,
- KH kadrosunda aralıksız en az 2 Futbol Sezonu (mazeret süresi hariç) faal olarak görev almış olmak ve en az toplam **30** resmi profesyonel 2. Lig müsabakasında hakemlik görevi üstlenmiş olmak,
- Sınavlarda ve Fiziksel Yeterlilik Testleri'nde başarılı olmak,
- MHK tarafından düzenlenen ÜKH Kursu'nu başarı ile tamamlamak.

YAŞ SINIRLARI : 23 - 45

KADRO : Süper Lig ve 1. Lig takım sayısı kadardır

(MHK bu sayıyı %10 oranında arttırıp eksiltmeye yetkilidir.)

KOKART : Kırmızı Bordürlü

ONAY : MHK

FIFA YARDIMCI HAKEMİ (FIFA YH)

Madde 13. FIFA ve UEFA ile Türkiye Futbol Federasyonu tarafından düzenlenip; ÜKH'nin görevlendirildiği müsabakalardaki Yardımcı Hakemdir.

Giriş : ÜKYH olmak, FIFA'nın ve Merkez Hakem Kurulu İç Talimatı'nın belirlediği koşullar ve kriterlere uymak şartıyla;

- En çok 35 yaşında olmak
- İyi derecede İngilizce bilmek ve bunu belgelemek (dil sınavı sonuçları),
- En az 2 Futbol Sezonu (mazeret süresi hariç) ÜKYH kadrosunda görev yapmak.

YAŞ SINIRLARI : 24-45 (FIFA yaş sınırlarını değiştirdiğinde yeni sınırlar geçerlidir.)

KADRO : FIFA'nın belirlediği sayıdır.

KOKART : Mavi (FIFA)

TAVSİYE/ONAY : MHK/TFF Yönetim Kurulu

FIFA HAKEM(FIFA H)

Madde 14. FIFA veya UEFA ile Türkiye Futbol Federasyonu'nun düzenlediği müsabakalarda görevlendirilen hakemdir.

Giriş: ÜKH olmak, FIFA'nın ve Merkez Hakem Kurulu İç Talimatı'nın belirlediği koşullar ve kriterlere uymak şartıyla;

- En çok 38 yaşında olmak,
- İyi derecede İngilizce bilmek ve bunu belgelemek(dil sınavı sonuçları),
- En az 2 futbol sezonu (mazeret süresi hariç) ÜKH kadrosunda görev yapmak.

YAŞ SINIRLARI : 25 - 45 (FIFA yaş sınırlarını değiştirdiğinde yeni sınırlar geçerlidir.)

KADRO : FIFA'nın belirlediği sayıdır.

KOKART : Beyaz (FIFA)
TAVSİYE/ONAY : MHK/TFF Yönetim Kurulu

FIFA Hakem ve FIFA Yardımcı Hakemlerini Belirleme Yöntemi

A - Aşağıdaki koşulları taşıyanlar FIFA H ve FIFA YH listesinden çıkarılır:

- 1) Yeni futbol sezonu içindeki 31 Aralık tarihi itibarıyla FIFA yaş sınırını aşarak liste dışı kalanlar,
- 2) Bir önceki sezon gözlemci not değerlendirmelerine göre gereken performansı gösteremeyenler,
- 3) Toplam üç (3) Fiziksel Yeterlilik Testi'ne mazeretsiz katılamayanlar veya başarılı olamayanlar kadrodan çıkartılır. ÜKH ve/veya ÜKYH kadrosu yaş sınırlarını aşmamış olanlar bu kadrolarda yer alırlar.
- 4) Bu talimatın 31. maddesinin 1. ve 3. fıkralarında yer alan hükümler saklıdır.

B - Kadro eksiliği aşağıdaki şekilde tamamlanır:

- 1) Son iki sezon ÜKH ve/veya ÜKYH kadrosunda bulunanlar,
- 2) İyi derecede İngilizce bilen ve bunu belgeleyenler (dil sınavı sonuçları),
- 3) Fiziksel Yeterlilik Testleri'nde FIFA'nın belirlediği barajları geçenler arasından.
- 4) Bu talimatın 31. maddesinin 1. ve 3. fıkralarında yer alan hükümler saklıdır.

BAYAN KLASMAN HAKEMİ (Bn. KH)

Madde 15. Bn. KH, Türkiye Futbol Federasyonu'nun düzenlediği müsabakalarda Hakem, Yardımcı Hakem ve Dördüncü Hakem olarak görevlendirilen hakemlerdir.

Giriş: Merkez Hakem Kurulu İç Talimatı'nın belirlediği koşullar ve kriterlere sahip olmak şartı ile;

- a) En çok 36 yaşında olmak,
- b) Aralıksız en az 2 Futbol Sezonu (mazeret süresi hariç) faal İH olarak görev yapmış olmak ve en az toplam **20** resmi Amatör müsabakada hakem ve/veya yardımcı hakem olarak görev almış olmak,
- c) Sınavlarda ve Fiziksel Yeterlilik Testleri'nde başarılı olmak,
- d) İl Hakem Kurulu'na belirlenen Bn. KH adayları listesinde olmak kaydı ile BHK tarafından düzenlenen KH Kursunu başarı ile tamamlayanlar arasından BHK'nın önerisi ve MHK'nın onayı ile belirlenir.

YAŞ SINIRLARI : 21 – 38

KADRO : İhtiyaç kadar

KOKART : Sarı Bordürlü

TEKLİF/TAVSİYE/ONAY : İHK/BHK/MHK

BAYAN FIFA HAKEMİ (Bn. FIFA H)

Madde 16. FIFA ve UEFA ile Türkiye Futbol Federasyonu'nun düzenlediği müsabakalarda görevlendirilen hakemdir.

Giriş: Bn. KH olmak, FIFA ve Merkez Hakem Kurulu İç Talimatı'nın belirlediği koşullar ve kriterlere sahip olmak şartı ile ;

- a) En çok 36 yaşında olmak,
- b) İyi derecede İngilizce bilmek ve bunu belgelemek (dil sınavı sonuçları),
- c) En az 2 Futbol Sezonu (dondurma süresi hariç) Bn. KH kadrosunda görev yapmak,
- d) Bn. FIFA YH kadrosunda bulunmamak.

YAŞ SINIRLARI : 25 - 45 (FIFA yaş sınırlarını değiştirdiğinde yeni sınırlar geçerlidir.)

KADRO : FIFA'nın belirlediği sayıdır.

KOKART : Beyaz (FIFA)

TAVSİYE/ONAY : MHK/TFF Yönetim Kurulu

BAYAN FIFA YARDIMCI HAKEMİ (Bn. FIFA YH)

Madde 17. FIFA ve UEFA ile Türkiye Futbol Federasyonu'nun düzenlediği müsabakalarda Hakem ve Yardımcı Hakem olarak görevlendirilen hakemdir.

Giriş: Bn. KH olmak, FIFA ve Merkez Hakem Kurulu İç Talimatı'nın belirlediği koşullar ve kriterlere sahip olmak şartı ile ;

- a) En çok 36 yaşında olmak,
- b) İyi derecede İngilizce bilmek ve bunu belgelemek (dil sınavı sonuçları),
- c) En az 2 Futbol Sezonu (mazeret süresi hariç) Bn. KH kadrosunda görev yapmak.

YAŞ SINIRLARI : 23 - 45 (FIFA yaş sınırlarını değiştirdiğinde yeni sınırlar geçerlidir.)

KADRO : FIFA'nın belirlediği sayıdır.

KOKART : Mavi (FIFA)

TAVSİYE/ONAY : MHK/TFF Yönetim Kurulu

Bayan FIFA Hakemleri ve Bayan FIFA Yardımcı Hakemlerini Belirleme Yöntemi

A - Aşağıdaki koşulları taşıyanlar Bn. FIFA H ve Bn. FIFA YH listesinden çıkarılır:

- 1) Yeni futbol sezonu içinde 31 Aralık tarihi itibarı ile FIFA yaş sınırlarını aşarak liste dışı kalanlar,
- 2) Bir önceki sezon gözlemci not değerlendirmelerine göre gereken performansı gösteremeyenler,
- 3) Toplam üç (3) Fiziksel Yeterlilik Testine mazeretsiz katılmayanlar ve/veya başarılı olamayanlar kadrodan çıkartılır. Yaş sınırlarını aşmamış olanlar, Bn. KH kadrosunda yer alırlar. Bn. KH yaş sınırını aşmış olanlar, Bn İH kadrosuna indirilirler.
- 4) Bu talimatın 31. maddesinin 1. ve 3. fıkralarında yer alan hükümler saklıdır.

B- Kadro eksikliği aşağıdaki şekilde tamamlanır:

- 1) Son iki sezon Bn. KH kadrosunda bulunanlar,
- 2) İyi derecede İngilizce bilen ve bunu belgeleyenler (dil sınavı sonuçları),
- 3) Fiziksel Yeterlilik Testleri'nde FIFA'nın belirlediği barajları geçenler arasından.
- 4) Klasmanlar açıklandıktan sonra klasman kadrolarında herhangi bir nedenle meydana gelen eksilmeler, MHK tarafından Sınav Takvimi döneminde yapılan kurs sonuçları dikkate alınarak tamamlanır.
- 5) Bu talimatın 31. maddesinin 1. ve 3. fıkralarında yer alan hükümler saklıdır.

FUTSAL HAKEMLİĞİ (FH) ÖN KOŞULLARI ve GİRİŞ

Madde 18. Futsal Hakemliği için aranan ön koşullar, giriş şartları ve sair hususlar; TFF Yönetim Kurulu'nca onaylanacak iç talimat ile belirlenir.

FUTSAL HAKEMLİĞİ (FH)

Madde 19. Futsal Hakemleri, resmi ve özel futsal müsabakaları ile MHK'nın uygun gördüğü diğer müsabakalarda görevlendirilen hakemdir.

PLAJ FUTBOLU HAKEMLİĞİ (PFH) ÖN KOŞULLARI ve GİRİŞ

Madde 20. Plaj Futbolu Hakemliği için aranan ön koşullar, giriş şartları ve sair hususlar; TFF Yönetim Kurulu'nca onaylanacak iç talimat ile belirlenir.

PLAJ FUTBOLU HAKEMLİĞİ (PFH)

Madde 21. Plaj Futbolu Hakemleri, resmi ve özel Plaj futbolu müsabakaları ile MHK'nın uygun gördüğü diğer müsabakalarda görevlendirilen hakemdir.

UNVAN, KLASMAN VE KADRO BELİRLEME YÖNTEMLERİ

Madde 22. Hakemlerin yeni Futbol Sezonunda unvan ve klasmanlarının belirlenmesinde uygulanacak kural, prensip ve yöntemler; Merkez Hakem Kurulu tarafından belirlenerek, 30 Nisan'dan önce onaylanmak üzere TFF Yönetim Kurulu'na sunulur. Onaydan sonra, TFF resmi internet sitesi (www.tff.org) adresinde ve İl ve İlçe Hakem Kurulları aracılığıyla ilgililere duyurulur.

Yöntemlerin uygulanmasından doğacak herhangi bir aksaklığın tespiti halinde, gerekli değişiklikleri yapmaya MHK yetkilidir. İş bu değişiklikler aynı yöntem ile MHK'ca ilan edilir. Durumlarını belgelemek koşulu ile Türkiye Profesyonel 3. Lig'inde en az 5 yıl; Türkiye Profesyonel 2. Ligi'nde en az 3 yıl; Türkiye Profesyonel 1. Ligi veya Süper ligde en az 2 yıl veya toplamda 5 yıl Profesyonel Liglerde futbol oynamış olanlarla A ve Ümit Milli olmuş futbolcularda hakemliğe giriş ve klasmanlar arası geçişlerde yaş sınırı aranmaz. Bu futbolculara klasman terfilerinde bekleme süresi uygulanmaz. Belgelemede TFF kayıtları esas alınır.

Bayan Hakemler kendi aralarında klasmanlara ayrılırlar.

A- Aşağıdaki Koşulları Taşıyanlar (FIFA H, FIFA YH, Bn. FIFA, Bn. FIFA YH Hariç) Buldukları Kadrodan Çıkarılır:

- 1- Yeni futbol sezonu için vizesini yenilemeyenler,
- 2- Yeni futbol sezonu için yaş sınırını aşanlar,
- 3- Toplam 3 Fiziksel Yeterlilik Testi"ne katılmayanlar (Sağlık sorunları nedeniyle, her yıl için Maliye ve Sağlık Bakanlığın'ca hazırlanarak yayımlanan tedavi ile ilgili Bütçe Uygulama Talimatı'nda gösterilen Yurt Dışında Tedavi Amaçlı Sağlık Kurulu Raporu vermeye yetkili Resmi Sağlık Kurumlarının Sağlık kurullarından en az 3 ay "sportif faaliyetlere katılamaz" raporu alanlar ve bu mazeretleri TFF Sağlık Kurulu'nca kabul edilenlere bu madde uygulanmaz.) ve/veya başarılı olamayanlar,
- 4- Toplam 3 müsabakada geçerli mazeret belirtmeden görev kabul etmeyen veya göreve

- gitmeyenler,
5- Hakemliği bırakanlar,
6- Sınavlarda başarısız olanlar.

B- Kadro Eksiđi Aşağıdaki Şekilde Tamamlanır:

- 1) Hakemler ve yardımcı hakemler, TFF/MHK merkezi ve/veya bölgesel yapılanması kapsamında Madde 31’de belirtilen yöntemle göre sıralanır.
- 2) Bir önceki sezon mazeretleri nedeniyle unvanlarını donduranlar ile buldukları kadrodan düşüp görev yapabilecekleri klasmanın yaş sınırlarına uyanlar, kadroya ilave edilebilir.
- 3) Kadro eksikliği, (KH ve KYH için Bölgesel Hakem Kurulları'nın önereceği listede bulunmak koşulu ile) 31. Madde hükümleri çerçevesinde tamamlanabilir.
- 4) Bölgesel Hakem Kurulları, KH ve KYH adaylarını belirlemede, İl ve İlçe Hakem Kurulları'nca önerilerek izlenen hakemlerin, sezonun tamamında ilinde aktif görev yapmış olmak koşulu ile görev sayısı, yabancı dil bilgisi, antrenman ve eğitim programlarına katılım vb. objektif kriterleri dikkate alır.
- 5) Buldukları klasmandan bir üst klasmana çıkma yaşı geçen hakemler, sezon sonunda buldukları klasmandan çıkartılarak İH'ye indirilir.
- 6) Buldukları klasmandan daha alt klasmana inen ve indiği klasmandaki yaş sınırına uymayanlar İH'ye indirilir.
- 7) Klasmanlar açıklandıktan sonra klasman kadrolarında herhangi bir nedenle meydana gelen eksilmeler, MHK tarafından tamamlanabilir.
- 8) Bu talimatın 31. maddesinin 1. ve 3. fıkralarında yer alan hükümler saklıdır.

HAKEM ATAMALARININ PRENSİP VE YÖNTEMİ

Madde 23. Hakem atamalarında aşağıdaki prensip ve yöntemler uygulanır;

- a) FIFA, UEFA ve Türkiye Futbol Federasyonu tarafından düzenlenen ve/veya onaylanan her türlü müsabakalar için Hakem, Yardımcı Hakem ve Dördüncü Hakemlerin Merkez Hakem Kurulu'nca atanması esastır. MHK gerekli gördüğü hallerde bu yetkisini bazı müsabakalar için, BHK ve /veya İHK'ye devredebilir.
- b) FIFA H, ÜKH, FIFA YH, ÜKYH, KH ve KYH ile İH ve HİFH'nin (tüm kategorilerdeki Bayan Hakemler dahil) hangi müsabakaları yöneteceği İç Talimat'ta belirlenmiştir.
- c) Tüm unvan ve klasmanlardaki hakemler, Merkez Hakem Kurulu'nun izni ile İl ve İlçe Hakem Kurulları tarafından ildeki amatör müsabakalarda da görevlendirilir.
- d) Olağanüstü durumlarda Merkez Hakem Kurulu, müsabakanın oynatılması için her türlü önlem alır ve gerekirse, her türlü müsabakaya unvan ve klasmanına bakılmaksızın hakem ataması yapabilir.

VİZE YENİLEME KOŞULLARI

Madde 24. Hakem vizeleri her yıl yenilenir. Futbol Sezonu vize yenileme süresi 01 Nisan – 31 Mayıs tarihleri arasındır. Her unvan ve kategorideki hakemin o futbol sezonunda görev yapabilmesi için aşağıdaki koşulları yerine getirmesi gerekir:

- a) 31 Mayıs tarihine kadar Resmi Sağlık Kurumu'nun Sağlık Kurulu'ndan dahiliye, göz, asabiye, hariciye, kulak burun boğaz uzmanlarından "Futbol Hakemliği Yapabilir veya “Lens ile Futbol Hakemliği onaylı“ kurul raporu almak,

b) Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği vize ücretini 31 Mayıs tarihine kadar yatırmış olmak,

c) Fiziksel Yeterlilik Testleri'nde başarılı olmak (İH için),

d) MHK'nin İHK aracılığıyla uygulayacağı sınavlarda başarılı olmak (İH için).

e) Mazeret göstermeden lisanslarını vize yaptırmayan hakemler, bir alt ünvan grubuna indirilirler.

f) Vize işlemlerini tamamladıktan sonra ilgili futbol sezonu içinde görevlendirildikleri üç (3) müsabakada mazeretsiz görev kabul etmeyenlerin vizeleri iptal edilir ve vize bedelleri geri ödenmez. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından silahlı altına alınan hakemler ile çalıştıkları kurumlarca yurt dışında görevlendirilen hakemler için görev bitiminde; ciddi sakatlık-sağlık problemi olan ile doğal afetlerde ciddi biçimde zarar gören hakemler de mazeret ile ilgili belgelerini ibraz etmeleri ve söz konusu mazeretlerin MHK'ca kabul edilmesi halinde, tüm bu hakemlerle ilgili olarak Madde 25 hükümleri uygulanır.

MAZERET DEĞERLENDİRME

Madde 25. Zorunlu koşullar nedeniyle hakemliğine 3 ay ve daha fazla süre ara verenler, mazeretlerini (Doğal afet, Sağlık, Askerlik, Yurt Dışı Görev, Doğum vb.) belgelendirmeleri ve MHK'nın kabulü ile mazeretli sayılabilirler.

Mazereti MHK'ca kabul edilenlerin mazeretlerinin sona ermesi ve faal hakemliğe geri dönüşlerinde bu talimatın 27. ve 28. Maddeleri'ne uygun olarak MHK'nın düzenleyeceği kurslara tabi tutulurlar. İlgili hakemlerin yeni klasmanları, bu kurs sonuçlarına göre MHK'ca belirlenir.

Sağlık nedenleriyle mazeret bildiren hakemler, faal hakemliğe dönüşlerinde yukarıda belirtilen koşullara ilaveten Resmi Sağlık Kurumu'nun Sağlık Kurulu'ndan dahiliye, göz, asabiye, hariciye, kulak burun boğaz uzmanlarından "Futbol Hakemliği Yapabilir veya Lens ile Futbol Hakemliği Yapabilir" onaylı kurul raporu alırlar.

Sağlık problemi nedeniyle askerlikten muaf tutulanlar hakemlik yapamazlar.

FİZİKSEL YETERLİLİK TESTLERİ

Madde 26. Fiziksel Yeterlilik Test koşulları:

a) Testler, İH için İl düzeyinde, İl ve İlçe Hakem Kurulları'nca yapılır.

b) Klasmanlardaki tüm hakemler için bölgesel, tek merkezde veya İllerde MHK koordinatörlüğünde aşağıdaki tablo, takvim ve değerlerine göre yapılır.

c) Testlerde başarısız olanlar ve mazeretleri nedeni ile katılmayanlar, MHK'nın belirleyeceği tarihteki mazeret testine katılırlar. Testlerde başarılı olamayan hakemlere başarılı olacakları ikinci bir teste kadar görev verilmez ve antrenman ücreti ödenmez.

d) Toplam 3 Fiziksel Yeterlilik Testi'ne katılmayan ve/veya başarılı olamayan ÜKYH, KH, KYH ve Bn. KH, sezon sonunda bir alt klasmana; yaşları bir alt klasman yaş sınırlarını aşmış olanlar ise, İH veya Bn. İH'ye indirilirler.

e) Sınav takvimine bağlı olarak yapılacak olan Fiziksel Yeterlilik Testleri veya Cooper Testi'nde 12 dakikada İH'ler en az 2.600 metre, Bn. İH'ler en az 2.500 metre; 38 yaş ve üstü İH'ler ise 2.400 metre koşacaktır.

f) Toplam 3 Fiziksel Yeterlilik Testi'ne veya Cooper Testi'ne katılmayan ve/veya başarılı olamayan İH ve Bn. İH'ler, sezon sonunda bu kadrolardan çıkartılırlar. Testlerde başarılı olamayan İH ve Bn. İH'lere, başarılı oldukları ikinci bir teste kadar görev verilmez.

g) Fiziksel Yeterlilik Test Yöntemleri iş bu İç Talimat'ın ekinde (Ek -1) gösterilmiştir.

SINAVLAR

Madde 27. Sınavlar, MHK'nın tespit ve ilan edeceği tüm hakemler için zorunludur.

a) Sınav şekilleri aşağıda belirtilmiştir.

- 1) Yazılı Test
- 2) Yazılı Yorum
- 3) Sözlü Sınav
- 4) Sözlü Yorum
- 5) Fiziksel Yeterlilik Testleri

b) Merkez Hakem Kurulu tüm klasmanlar için A. Maddesi'nde belirtilen sınavlarda en az bir yazılı sınav zorunlu olmak şartıyla bir veya birden fazla sınav yönteminin yapılmasına karar verebilir.

c) Sınavların yer, zaman, şekil ve değerlendirme yöntemi MHK'ca tespit edilerek İHK'ler aracılığıyla ilgili hakemlere duyurulur.

d) Sınavlar sonunda alınan not (lar) ve 31. Madde'ye göre alınan puan ortalamaları, MHK tarafından tespit edilen yöntem ile değerlendirilir. Bu değerlendirme sonucu nihai puanları tespit edilen hakemler kendi unvan gruplarında sıralamaya tabi tutulurlar. (KH'ler ve KYH'ler bölgesel olarak sıralamaya tabi tutulurlar.)

e) MHK Klasmanların tespitinde hakemlerin yaş, tahsil ve yabancı dil bilgisi ile kendi değerlendirmesini dikkate alır.

f) Klasmanlar bu sistem içerisinde MHK'nın belirleyeceği kadro ihtiyacına göre yapılır. Sınavlar ve değerlendirme ile ilgili bilgi ve yöntemler en geç Nisan ayı sonuna kadar İl ve İlçe Hakem Kurulları vasıtasıyla duyurulur.

g) Mazeretleri nedeniyle sınavlara katılamayacak hakemler, sınav tarihinden önce mazeretlerini yazılı olarak belirterek İHK'ye ve/veya MHK'ye müracaat ederler. Katılamama sebepleri İHK ve/veya MHK tarafından uygun görülen hakemler mazeret sınavlarına katılırlar.

h) Sınavlarda hile yapanlar, kopya çeken, kopya çektiren veya bunlara teşebbüs edenlerin sınav kağıtları iptal edilerek sınavdan 0 (sıfır) puan almış oldukları kabul edilir ve Disiplin Kurulu'na sevk edilir.

i) Sınavlar sonucunda, Hakemler arasında puan eşitliği halinde MHK'nın vereceği karar geçerlidir.

j) Sınav Soruları: Uluslararası Oyun Kurulları, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu ve Merkez Hakem Kurulu'nun Statü ve Talimatları ile eğitim seminerlerinde işlenen konulardan hazırlanır.

KURSLAR VE SEMİNERLER

Madde 28. Kurs ve seminerlerde aşağıdaki yöntem uygulanır:

ÜKH, ÜKYH, KH ve KYH (bayanlar dahil) kurslarının yer, tarih ve programını Merkez Hakem Kurulu belirler.

a) Kurslarda yazılı/sözlü sınav, fiziksel yeterlilik testleri ve diğer sınav şekillerinden en az bir tanesi yapılır.

b) Kurslar sırasında yapılan sınav ile test sonuçları nihaidir.

c) Nihai puan sıralamasına göre koşullara uyan ve klasmanlarını korumuş olan hakemlerden birinci sıradan başlamak üzere sıra ile eksik kadroyu tamamlayacak sayının en fazla iki katı hakem kurslara çağrılır. Kurslara mazeretleri olsa dahi katılmayan veya katılmayanlar kurslarda başarısız olmuş sayılırlar.

- d) Hakemler, sezon başı veya devre arası seminerlerine katılmak zorundadırlar. Seminerlerden her hangi birine mazeretsiz katılmayan hakemlerin vizeleri iptal edilir.
- e) Belgeli mazeretleri MHK'ca kabul edilenler daha sonra düzenlenecek seminere katılmaları koşuluyla görev alabilirler.

İTİRAZLAR

Madde 29. İtiraz yöntemi aşağıdaki şekildedir:

- a) TFF Disiplin Kurulu tarafından bir defada üç ay, toplamda altı aydan fazla süreyle ceza alan ve haklarında ceza kararı kesinleşen hakemler başkaca bir karara gerek olmaksızın hakemlik ünvanlarını kaybederler. Kişiler Disiplin Kurulu kararlarına karşı yedi (7) gün içerisinde Tahkim Kurulu'na müracaat edebilirler.
- b) Sınavlara ve yeni sezon klasman listelerine ilişkin itirazlar, sınav sonuçlarının ya da yeni sezon klasman listelerinin İl ve İlçe Hakem Kurulları Başkanlıkları'na resmen tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde, Merkez Hakem Kurulu'na ulaştırılmak üzere, yazılı olarak, Hakem İşleri Müdürlüğü'ne yöneltilir. Başvuru tarihi olarak, TFF evrak bürosunun kayıt tarihleri geçerlidir.
- c) Merkez Hakem Kurulu'nca, itiraza ilişkin cevabın tebliğini takip eden yedi (7) gün içinde, TFF Yönetim Kurulu'na ve Yönetim Kurulu'nca başvuruya ilişkin verilen kararın tebliğini takip eden yedi (7) gün içinde, de (TFF/Tahkim Kurulu'nun karar ve çalışma yöntemlerine uyulması şartıyla) Tahkim Kurulu'na müracaat edilebilir.

GÖZLEMCİ NOT DEĞERİ VE ZORLUK DERECELERİ

Madde 30. Hakemler, gözlemciler tarafından aşağıdaki tabloda belirtilen not aralığı ve zorluk dereceleri üzerinden değerlendirilirler:

NOT DEĞERLENDİRME ARALIĞI	
9.0 – 10	Mükemmel Performans (Eksiksiz)
8.5 - 8.9	Çok İyi (Çok beğenilen performans)
8.0 - 8.4	İyi (Verimli Performans)
7.5 - 7.9	Tatmin Edici (Geliştirilmesi gereken noktalar var)
7.0 - 7.4	Vasat Performans (Beklentilerin altında)
6.0 - 6.9	Zayıf Performans (Oldukça yetersiz)
5.0 - 5.9	Çok Zayıf Performans (Kabul Edilemez)
ZORLUK DERECELERİ	
Kolay: (0)	Kolay Maç. Maç içinde hakemi zorlayıcı durum ya da pozisyonlar olmamıştır.
Normal: (1)	Normal Maç. Maç içinde hakemi zorlayıcı çok az durum ya da pozisyon olmuştur.
Zor Maç: (2)	Zor Maç. Hakem için zor bir maç olmuş, zor durum veya pozisyonlarda kararlar alması gerekmiştir.
Çok Zor Maç: (3)	Çok Zor Maç. Hakem'in çok zor bir maç, çok zor durum veya pozisyonlarda kararlar alması gerekmiştir.

KLASMAN DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Madde 31. (1) MHK, hakemleri değerlendirirken ve klasmanlara ayırırken bu maddede belirtilen kriterlerin tümünü veya bazılarını dikkate alabilir; uygun gördüğü takdirde, bu kriterleri uygulamayabilir.

(2) Merkez Hakem Kurulu, her yıl en geç 30 Nisan tarihine kadar değerlendirme kriterlerini tüm hakemlere İl Hakem Kurulları aracılığıyla ve/veya TFF'nin Resmi İnternet Sitesi (www.tff.org) adresi vasıtasıyla duyurur:

- • Gözlemci notu
- • Müsabaka zorluk derecesi
- • Müsabaka ağırlık değeri
- • Maç sayısı
- • Sınav Notu
- • Yabancı Dil Düzeyi
- • Öğrenim Durumu
- • Yaş Durumu
- • MHK Değerlendirmesi
- • Ceza puanı

(3) MHK, hakemlerin herhangi bir alt klasmana tenziline veya herhangi bir üst klasmana terfisine karar verebilir.

TAKVİM

Madde 32. Merkez Hakem Kurulu bu İç Talimat'ta adı geçen tüm aktivitelerin tarihlerini en geç 30 Nisan tarihine kadar belirleyerek açıklar ve ilgililere tebliğ edilmek üzere gereği için İl ve İlçe Hakem Kurulları Başkanlıkları'na gönderir ve TFF'nin Resmi İnternet Sitesinde (www.tff.org) yayınlar. MHK, ilan ettiği aktivitelerde değişiklik yapabilir ve bunu aynı yöntemle ilgililere tebliğ eder.

YURT DIŞINDAN GELEN HAKEMLERİN UNVAN DURUMLARI

Madde 33. Yurt Dışında hakemlik yaparak lisanslarını bu ülkede almış olanlar ile Türkiye'de lisans alarak bir yabancı ülkede hakemlik yapmış olanlar; o ülkeden aldıkları lisanslarını ibraz ederek, Talimat ve İç Talimat'ın belirlediği hükümleri yerine getirmek ve MHK'nin uygun görmesi koşulu ile lisanslarını vize ettirebilirler.

Merkez Hakem Kurulu, bu hakemlerin yurt dışındaki unvanlarını, deneyimlerini ve bu talimat hükümlerini göz önüne alarak yapacağı seminer ve sözlü sınavdan sonra ilgili hakemlere Klasman veya İl Hakemi unvanlarını verir.

YÜRÜTME

Madde 34. Bu İç Talimat, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu ile Merkez Hakem Kurulu tarafından yürütülür.

YÜRÜRLÜK

Madde 35. Türkiye Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu Teşkilatlanma, Çalışma Prensipleri ve Görevleri ile ilgili Talimat hükümlerine göre düzenlenen bu İç Talimat,

Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu'nun onayından sonra TFF Resmi internet Sitesinde (www.tff.org) yayınlanmak sureti ile yürürlüğe girer.

Bu İç Talimat'ın 6., 9., 10., 22., 23., 24., ve 26. maddeleri ile Test 2 – Başlığı Altındaki “Diğer Bilgiler” kenar başlığı, 21.04.2009 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile değiştirilmiş ve 24.04.2009 tarihinde TFF’ nin resmi internet sitesi olan www.tff.org adresinde ilan edilerek yürürlüğe girmiştir

Bu İç Talimatın 14. maddesinin “A” fıkrasına 4. bent, aynı maddenin “B” fıkrasına 4. bent, 17. maddesinin “A” fıkrasına 4. bent, aynı maddenin “B” fıkrasına 5. bent, 22. maddesine 8. fıkra, 31. maddesine ise 3. fıkra eklenmiş; 22. maddesinin 1., 2., 3., 6., ve 7. fıkralarında, 31. maddesinin ise 1. fıkrasında değişiklik yapılmış ve bunlar 03.03.2010 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Geçici Madde - 1

2007-2008 Futbol Sezonu’ndaki bazı Hakem Klasman ve Ünvanları bu iç Talimat yürürlüğe girdikten sonra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Süper Lig Hakemi ve A Klasman Hakemi (SLH ve AKH):	Üst Klasman Hakemi (ÜKH),
B Klasman Hakemi ve C Klasman Hakemi(BKH ve CKH):	Klasman Hakemi (KH),
Süper Lig Yardımcı Hakemi (SLYH)	: Üst Klasman Yardımcı Hakemi (ÜKYH),
C Klasman Yardımcı Hakemi (CKYH)	: Klasman Yardımcı Hakemi (KYH),
Bn. A Kls.Hakemi ve Bn. B Kls. Hakemi (Bn. AKH ve Bn. BKH):	Bn Klasman Hakemi: (Bn. KH)

İş bu İç Talimat ile belirlenen yeni klasmanların uygulanma sürecinde 2008–2009 sezonu ile sınırlı olmak kaydıyla Merkez Hakem Kurulu’nun teklifi doğrultusunda TFF Yönetim Kurulu, kadro, ünvan ve klasmanları yukarıda açıklanan esaslara bağlı kalmaksızın belirleyebilir.

Geçici Madde – 2

2008-2009 hakem klasmanlarının oluşması sürecinde;

-Süper Lig Hakemi(SLH) ve A Klasman Hakemi(AKH) kadro fazlası, Klasman Hakemi (KH) kadrosuna,

-Süper Lig Yardımcı Hakemi (SLYH) kadro fazlası, Klasman Yardımcı Hakemi (KYH) kadrosuna,

-B Klasman Hakemi (BKH), C Klasman Hakemi (CKH) kadro fazlası, Klasman Yardımcı

Hakemliği (KYH) kadrosuna,

-C Klasman Yardımcı Hakemliği (CKYH) kadro fazlası İl Hakemliği'ne,

-Bn. A Klasman Hakemi kadro fazlası Bn. Klasman Hakemi (Bn.KH) kadrosuna,

-Bn. B Klasman Hakemi kadro fazlası Bn. İl Hakemliği'ne indirilir.

Geçici Madde - 3

2008-2009 Futbol Sezonu için ÜKYH'ye 2007-2008 sezonundaki unvanları ile C Klasmanında bulunan hakemlerden, Yardımcı hakemlik görevi hakemlik görevinden fazla olanlar müracaat edebilir.

Geçici Madde - 4

2008-2009 Futbol Sezonu için ÜKH Aday Kursuna çağrılacak olan hakemlerde 2007- 2008 unvanları ile en az 2 yıl A Klasmanında hakemlik yapmış olmak ve 1.Lig ile 2.Lig'de en az toplam **30** müsabakada hakemlik yapmış olmak şartı aranır.

Geçici Madde - 5

Aday Hakemler, iş bu Talimat öncesi sahip oldukları hizmet sürelerinden doğan müktesep hakları saklı kalmak kaydıyla, bu Talimat'ın yürürlüğe girdiği tarih itibariyle, Herkes İçin Futbol Hakemi (HİFH) olarak kabul edilirler.

EK
FİZİKSEL YETERLİLİK TEST YÖNTEMLERİ
TEST 1

Test:

- 6 x 40 m sürat koşusu, her sürat koşusunun ardından en fazla 1 dakika 30 saniye dinlenme (başlangıç noktasına yürürken),
- Başlangıçtaki elektronik zamanlama kapılarının 1,5 metre gerisinde bulunan çizgideki ön ayakla hareketli çıkış,
- Eğer zamanları elektronik olarak kaydetmek mümkün değilse bir gözlemci hakemin ilk kapıdan koştuğu anı bayrak ile işaret vererek bildirir. İkinci gözlemci ise ikinci kapıdaki çizgide yer alır ve hakem vardığı zaman kronometreyi durdurur,
- Testlerin tüm hakemler için aynı şartlarda gerçekleşmesi amacıyla test atletizm pistinde yapılır.

Prosedür:

- Hakemler yan yana dizilirler. Test rehberi elektronik zamanlama kapılarının ayarlandığını kontrol ettikten sonra hakem koşunun ne zaman başlayacağına karar verir.

Zamanlama ekipmanı:

Başlangıç ve bitişte elektronik kapılar.

(İl hakemleri için yapılan testlerde kullanılması zorunlu değildir.)

40 METRE SÜRAT KOŞUSU (6 X 40 M.) BARAJ DERECELERİ		
	40 METRE KOŞU SÜRESİ	DİNLENME (BAŞLANGIÇ NOKTASINA DÖNÜŞ)
FIFA H, ÜKH, KH, Bn FIFA H,	6.2 Sn.	90 Sn.
Bn.KH	6.4 Sn	90 Sn
FIFA YH., ÜKYH, Bn FIFA YH, KYH	6.0 Sn.	90 Sn.
SADECE BAYANLAR LİGİNDE GÖREV ALACAK Bn. HAKEMLER	6.6 Sn.	90 Sn.
SADECE BAYANLAR LİGİNDE GÖREV ALACAK Bn. HAKEMLER	6.4 Sn.	90 Sn.
İH	6.4 Sn.	90 Sn.
Bn. İH	6.8 Sn.	90 Sn.

Diğer bilgiler:

- Eğer hakem koşu esnasında düşer ya da sendelerse, başka bir koşu hakkı verilir (1 koşu = 1x 40 m.)

- Eğer bir hakem ya da Yardımcı hakem 6 koşunun 1'inde başarısız olursa, 6.koşunun hemen ardından sadece 1 defaya mahsus olmak üzere 1 kez daha koşu hakkı verilir. Eğer hakem 2 koşuda başarısız olmuşsa, testte başarısız olarak kabul edilir.

- Tekrarlı hızlı koşular sırasında çivili ayakkabı kullanılamaz.

- Sürat koşusunu (6x 40 m.) başarıyla tamamlayan hakemler 6 dk. dinlendikten sonra tekrarlı yüksek güçlülük koşularına (20 x150 m.) başlayacaklardır.

TEST 2

Ölçü:

- Tekrarlı yüksek-güçlülük koşularını yapabilme kapasitesi

Test:

- Tek düdük ile ayarlanan adıma göre aralıklı hareketli koşu
- Testlerin tüm hakemler için aynı şartlarda gerçekleşmesi amacıyla test atletizm pistinde yapılır.

Prosedür:

- Her bir hakem tek tek, 4 köşe ile işaretlenmiş (150 metre işaretinin 3 metre önünde ve 3 metre gerisinde) 'yürüme alanına' düdükten önce gelmelidir. Eğer hakem, 'yürüme alanına' bir ayağını zamanında koyamazsa, gözlemci işaret verir ve bu durumda hakem o koşuda başarısız olmuş sayılır.

- Hakemler, 'yürüme alanını' bir sonraki düdükten önce terk edemezler. Bu nedenle Yardımcı test rehberleri, ellerinde bayraklarla başlangıç noktasında yer alırlar. Bir sonraki düdüğe kadar, bayrakları yatay tutarak kulvarı kapatırlar. Düdük çalındığı anda hızlı bir şekilde bayrağı indirirler ve hakem koşmaya başlayabilir. Yardımcı test rehberleri, asıl zaman hakemlerine Yardımcı olmak amacıyla geriye doğru sayabilirler (örneğin 15 saniye, 10 saniye, 5 saniye). Fakat bayrak, sadece düdükle aşağıya indirilir.

- Hakemler, en fazla 6 kişilik küçük gruplar halinde koşar
NB: Eğer uygulanabilirse her bir alt grubun test süresince ayrı bir gözlemci tarafından izlendiği 4 farklı başlangıç noktası kullanılabilir.

- 20 adet 150 Metre koşusundan herhangi birini zamanında tamamlayamayan hakeme yirminci koşunun hemen ardından sadece 1 defaya mahsus olmak üzere 1 kez daha koşu hakkı verilir. Eğer hakem 2 koşuda başarısız olmuşsa, testte başarısız olarak kabul edilir.

Zaman ekipmanı:

- Açıkça belirlenmiş koşma ve yürüme alanları dışında bu teste sadece 1 adet kronometre ve 1 adet de düdük gereklidir.

150 METRE TEKRARLI YÜKSEK-GÜÇLÜLÜK KOŞUSU (20 X 150 M.) BARAJ DERECELERİ		
	150 METRE TEKRARLI YÜKSEK GÜÇLÜLÜK KOŞUSU	DİNLENME (50 METRE)
FIFA H, ÜKH, KH, Bn. FIFA H, Bn. KH	30 Sn. 30 Sn.	35 Sn. 40 Sn.
FIFA YH., ÜKYH, Bn. FIFA YH, KYH	30 Sn.	40 Sn.
SADECE BAYANLAR LİGİNDE GÖREV ALACAK Bn. HAKEMLER	35 Sn.	45 Sn.
SADECE BAYANLAR LİGİNDE GÖREV ALACAK Bn. YARDIMCI HAKEMLER	35 Sn.	50 Sn.
İH	30 Sn.	45 Sn.
Bn. İH	35 Sn.	50 Sn.

Diğer bilgiler:

- Testin yürüme bölümünün zamanını tutmak için her bir yardımcı, test rehberinde 1 adet duraklı saat bulunmak zorundadır.
- Fiziksel Yeterlilik Testleri; Üst Klasman Hakemleri için MHK yılda en az bir kere olmak üzere gerekli gördüğü sayıda Fiziksel Yeterlilik Sınavı uygulanır. Diğer hakemler için **Ağustos, Ekim, Ocak ve Mart** aylarında olmak üzere yılda dört kez yapılır. Testlerde başarısız olanlar ve mazeretleri nedeni ile katılmayanlar o testi takip eden ay içerisinde merkezi olarak yapılacak olan telafi testine alınırlar. Telafi testine de mazeretleri nedeni ile katılmayanlar o testte başarısız sayılarak bir sonraki teste kadar görev alamazlar.